

MEHANIZAM ZA PREKOGRANIČNO PRILAGOĐAVANJE UGLJENIKA

INFORMACIJE ZA PROIZVOĐAČE ROBE OD CEMENTA KOJA SE IZVOZI U EU

> Šta je CBAM EU?

CBAM EU je alat Evropske Unije koji služi kao reper za postavljanje pravične cene za gasove staklene bašte (GHG) koji se emituju tokom proizvodnje određenih proizvoda sa intenzivnim ispuštanjem GHG koji ulaze u EU, uključujući i proizvode od **cementa**. Mehanizam će obezbediti da klimatski ciljevi EU ne budu ugroženi, a podstaci će čistiju industrijsku proizvodnju u zemljama koje nisu članice EU. **Od 1. oktobra 2023. godine**, primenjuje se prelazna faza mehanizma za prekogranično prilagođavanje ugljenika EU (CBAM EU)..

Vi kao proizvođač proizvoda na bazi cementa koji se izvoze u EU imate ključnu ulogu u sprovođenju CBAM EU i, kao rezultat toga, u borbi protiv klimatskih promena.

> Šta to znači za mene?

Pošto je CBAM EU počeo da se primenjuje u svojoj tranzicionoj fazi, uvoznici iz EU moraju da na tromesečnoj bazi izveštavaju o količinama proizvoda od cementa koje uvoze u EU, emisijama gasova staklene bašte koje su oslobođene tokom proizvodnje te robe (ugrađene u tu robu) i ceni ugljenika koja je određena u zemlji porekla robe.

Kao proizvođač, vi ćete morati da dostavite te navedene informacije uvoznicima, kako bi oni mogli tačno da prijave ugrađene emisije ugljenika za robu koju su uvezli u EU. To takođe i vama pruža priliku da smanjite emisije gasova staklene bašte u svojim proizvodnim procesima i tako doprinesete borbi protiv klimatskih promena.

> Kako pomaže Evropska komisija?

Da bi vam pomogla da se snađete u prelaznoj fazi ovog novog sistema, Evropska komisija obezbeđuje operativne smernice dostupne na mnogim jezicima, kao i materijale za e-učenje koje možete da iskoristite vi i vaši međunarodni trgovinski partneri.

Da bi olakšala razmenu informacija između vas i uvoznika iz EU (ili carinskog zastupnika (špeditera) koji deluje u ime uvoznika), Evropska komisija je napravila Excel obrazac za komunikaciju. Taj obrazac može da se koristi kao alat za određivanje ugrađenih emisija ugljenika za proizvedenu robu. Informacije iz radnog lista sa sažetkom nakon toga mogu da se podele sa uvoznikom iz EU. U radnom listu sa sažetkom navedene su informacije koje su potrebne uvozniku iz EU za njegov tromesečni CBAM izvještaj. Primeri popunjenih obrazaca za različite industrijske sektore, kao i snimak sa kursom obuke za korišćenje obrasca, dostupni su na [internet stranici Komisije CBAM](#).

KLJUČNE TAČKE NA KOJE TREBA DA OBRATE PAŽNJU PROIZVOĐAČI ROBE NA BAZI CEMENTA U PRELAZNOJ FAZI CBAM EU, OD 1. OKTOBRA 2023. GOD.

Proizvođači robe na bazi cementa će prenositi informacije uvoznicima iz EU ili njihovim carinskim predstavnicima (špediterima) koji moraju da sastavljaju tromesečne izveštaje:

- **Količina robe na bazi cementa** (u tonama) u okviru CBAM EU koja je uvezena u EU tokom prethodnog tromesečja.

- **Direktne emisije CO₂** ugrađene tokom procesa proizvodnje robe koja se izvozi u EU, na nivou postrojenja ili pogona.

- **Indirektne emisije** ugrađene u robu koje su posledica proizvodnje električne energije koja je utrošena tokom proizvodnje te robe.

- **Svaka cena ugljenika** koja je određena u zemlji porekla za emisije ugljenika ugrađene u uvezenu robu, zajedno sa informacijama o bilo kakvom rabatu ili drugim oblicima kompenzacije.

- **Kontekstualne informacije o proizvedenoj robi koja podleže CBAM** kao što je proizvodna linija (ruta) i, u zavisnosti od vrste robe, parametri specifični za industrijski sektor.

> **Koja roba na bazi cementa podleže CBAM?**

CProizvodi na bazi cementa koji spadaju u delokrug ovih novih obaveza izveštavanja su detaljno navedeni u Aneksu I CBAM Uredbe (EU) 2023/956. Oni uključuju robu na bazi cementa utvrđenu Kombinovanom nomenklaturom (CN) za tu vrstu robe, na primer: 2523 21 00 – Beli Portland cement, ukoliko je veštački obojen ili ne.

Da biste saznali da li roba koju proizvodite spada u delokrug CBAM, možete da iskoristite CBAM alat za samoprocenu koji će uskoro biti dostupan na internet stranici CBAM, ili možete da koristite [TARIC alat za konsultacije](#).

> **Kako da odredim ugrađene emisije ugljenika u robu koja podleže CBAM?**

Metodologija za određivanje ugrađenih emisija ugljenika u robu koja podleže CBAM objašnjena je u Implementacionoj uredbi (EU) 2023/1773. Dodatne smernice dostupne su na internet stranici CBAM, posebno smernice za operatere u trećim zemljama i smernice specifične za industrijski sektor u obliku snimljenog veb seminara i modula za e-učenje.

Pomenuta Implementaciona uredba obezbeđuje dva fleksibilna prilagođenja prilikom određivanja emisija ugljenika:

1. Za robu uvezenu do 31. decembra 2024. godine, emisije ugljenika ugrađene u tu robu mogu se odrediti korišćenjem drugih metoda koje dovode do slične pokrivenosti i tačnosti. Oni mogu da budu bazirani na (a) šemi određivanja cena ugljenika, (b) šemi obaveznog praćenja emisija ugljenika ili (c) šemi praćenja emisija ugljenika u postrojenjima.
2. Procenjene vrednosti (uključujući i podrazumevane vrednosti) mogu da se koriste kao ulazni materijali ili podprocesni sa relativno malim udelom u ukupnim ugrađenim emisijama ugljenika u složenoj proizvedenoj robi (tj. <20%).

> **Mogu li izveštaj o svojim podacima da pošaljem direktno Evropskoj komisiji?**

Počev od januara 2025. godine, operateri iz trećih zemalja moći će da daju informacije direktno Evropskoj komisiji preko portala za operatere Registra CBAM. Operateri će moći da pružaju informacije o svojim postrojenjima i ugrađenim emisijama ugljenika u proizvedenoj robi koja podleže CBAM. Operateri će moći da odluče da li žele da podele te informacije sa uvoznicima iz EU. Cilj ovog direktnog izveštavanja je smanjenje administrativnog opterećenja, pošto podaci mogu da se prijave samo jednom, da bi se uvoznici onda jednostavno pozivali na te podatke. Osim toga, direktno izveštavanje omogućava ograničavanje pristupa nekim osetljivim podacima, kojima će moći da pristupe samo nadležni organi.

Sve pojedinosti koje su potrebne za izračunavanje ugrađenih emisija ugljenika i izveštavanje o njima, možete pronaći u uputstvima i materijalima za e-učenje koji su dostupni na namenskoj internet stranici:

Posetite: <https://shorturl.at/slwEp>

Često postavljana pitanja

Dokumentacija sa uputstvima za operatere iz trećih zemalja

Dostupno i na [španskom](#), [nemačkom](#), [francuskom](#), [italijanskom](#), [poljskom](#), [arapskom](#), [kineskom](#), [hindiju](#), [korejskom](#), [ukrajinskom](#) i [turskom](#).

[CBAM EU i zemlje u razvoju](#)

[Obrazac za komunikaciju](#)

[Primer popunjenih obrazaca](#)

[Snimak sa kursom obuke za korišćenje obrasca](#)

[Orientations sectorielles: webinaire et apprentissage en ligne](#)

Takođe vam savetujemo da redovno konsultujete [našu internet stranicu](#) na koju se redovno postavljaju novi materijali i alati.